

Poštovani predstavnici medija ,

Imam zadovoljstvo što danas lansiramo početak Međunarodne nedelje novca na Kosovu, koju CBK sada svake godine obeležava kroz različite aktivnosti , koje za cilj imaju da pomognu na povećanje javne finansijske edukacije . Moto Međunarodne nedelje novca na Kosovu za ovu godinu je “Naučimo kako da zaradimo i više uštedimo” što u suštini znači važnost pravilnog upravljanja novcem od strane pojedinaca da donesu više profita i uštede koja, stoga dovodi do većeg ekonomskog razvoja i veće dobrobiti svih građana.

Aktivnosti vezane za Međunarodnu nedelju novca su krunisanje aktivnosti finansijskog obrazovanja koje CBK-a razvija tokom cele godine , sa posebnim fokusom za decu i omladinu. Finansijska edukacija direktno doprinosi podizanju znanja građana o upravljanju novcem i mogućnostima koje pruža finansijski sistem zemlje, koji omogućava na razumnije finansijske i ekonomske odluke. Sve ovo doprinosi finansijskom sistemu , što je takođe primarni cilj CBK-a.

Štaviše, finansijska edukacija svaki dan se sve više procenjuje kao veoma važno sredstvo za uticaj na smanjenje ekonomske nejednakosti .

Stoga , osim ekonomskog aspekta, finansijska edukacija je od velikog socijalnog aspekta.

Aktivnosti Međunarodne nedelje novca za 2018 godinu počinju sa decom, pri čemu će Centar za obuku finansijske edukaciju CBK organizovati razne aktivnosti usmerene na promociju kulture štednje kod dece.

Druga faza ove organizacije bice upućena studentima različitih univerziteta na Kosovu, koji će imati priliku da prisustvuju prezentacijama i razgovaraju sa predstavnicima višeg rukovodstva CBK-a u vezi sa aktuelnim temama o razvoju u finansijskom sistemu u zemlji.

Treća faza Međunarodne nedelje novca takođe je posvećena studentima univerziteta koji rade na Kosovu, koji su pazvani da učestvuju na video takmičenju u oblasti finansijskog obrazovanja , čiji je cilj promovisanje finansijskog obrazovanja i pronalaženje najaktraktivnijeg načina da distribuiraju informacije finansijske edukacije u javnosti.

Takođe, u okviru redovnih aktivnosti za promovisanje finansijske edukacije , sa zadovoljstvom objavljujem da će od ove sedmica BQK-a lansirati portal “finansijska edukacija” na veb stranici , gde će građani moći pristupiti različitim materijalima oko ove oblasti.

Kada govorimo o novcu i uštedama , ne možemo čak da ne govorimo o bankarskim institucijama, koje imaju veoma važnu ulogu da promovišu štednju i usmeravaju ih na produktivnije načine. Stoga, ovom prilikom , dozvolite mi da vam dam kratak pregled glavnih događaja koji su karakterisali bankarski sistem zemlje u poslednjem periodu.

Kreditna aktivnost bankarskog sektora u zemlji je nastavila da raste tokom prošle godine, čime je služila kao jedan od glavnih finansijera ekonomije zemlje. Ukupna vrednost kredita bankarskog sektoral u 2017 godine iznosila 2.48 milijardi euro, što predstavlja godišnji rast od 11.5 procenata. Stalni rast bankarskog kreditiranja i dalje uglavnom finansira domaći depozit, koji su iznosili od 3.1 milijardi eura , što predstavlja godišnji rast od 6.7 posto u odnosu na predhodnu godinu. Kontinuirani rast depozita u bankarskom sektoru pokazuje potencijal privrede zemlje da generiše štednju i istovremeno potvrđuje poverenje građana u bankarski sektor Kosova.

Banakarski krediti, osim što ih karakteriše stabilan rast , dosledno su poboljšali uslove finansiranja za preduzeća i domaćinstva, čime je dodatno ojačao svoju ulogu u finansiranju ekonomskog razvoja zemlje. Ovom prilikom bih želeo da naglasim oštar pad kamatnih stopa na bankarske kredite, koji su sada dovedeni do proseka u regionu, čime se podstiče potražnja za kreditima i omogućava realizaciju mnogih investicionih projekata koji neće moći se dometnuti bez bankarskog finansiranja. Na kraju 2017 godine, prosečna kamatna stopa na kredite iznosila je 6.1 posto što ukazuje na jasan pad kamatnih stopa.

U duhu organizaciji Međunarodne nedelje novca na Kosovu, što u suštini ima štednju, želeo bih da naglasim da je stabilnost bankarskog sektora koja je od suštinskog značaja za podsticanje štednje građana, tokom 2018 godine obeležila dalji rast. Bankarski sektor Kosova je dosledno zadržao jaku poziciju likvidnosti, što podrazumeva sposobnost banaka da na vreme ispune svoje obaveze i adekvatnost kapitala. Stopa likvidnosti bankarskog sektora u 2017 godine iznosila 38.2 odsto, što je znatno iznad propisanog minimuma . Pokazatelji adekvatnosti kapitala na kraju 2017 godine nastavili su da prevazilaze regulatorne zahteve, pri čemu ukupni kapital u odnosu na rizik ponderisane aktive iznosio je 18%, dok je koeficijent adekvatnosti prvoklasnog kapitala bio 16.2% u poređenju sa regulatornim zahtevima od 12% odnosno 8%.

Takođe, dobar kvalitet kreditnog portfolia bankarskog sektora, koji dosledno pokazuje dobro zdravlje koje uživa banakarski sektor Kosova , tokom 2017 godine označilo je i dalje poboljšanje kvaliteta . Stopa nekvalitetnih kredita tokom ove godine smanjena je na 3.1 procenta , od 8.7% procenta na početak 2014 godine, koji u procentualnom iznosu predstavlja pad od 63.7% procenata. Istovremeno bih želeo da naglasim da trenutna stopa izvršenih kredita predstavlja najnižu stopu zabeleženu u više od 10 godina u bankarskom sistemu Republike Kosova. Izraženo

u apsolutnom iznosu , vrednost nekvalitetnih kredita od 154 miliona na početku 2014 godine prepolovila se na 77 miliona na kraju 2017 godine.

Tokom proteklih nekoliko godina, bankarski sektor Kosova obeležio značajan napredak i u digitalizaciji finansijskih usluga kroz uvođenje savremenih tehnologija koje građanima i preduzećima nude jednostavniji i jeftiniji pristup bankarskim uslugama. Godina 2017 obeležila je povećanje korišćenja bankarskih usluga putem elektronskih platformi, što utiče na povećanje efikasnosti i banaka i korisnika ovih usluga. Kao dobar primer povećanja korišćenja ovih usluga , može služiti godišnji rast od 26.6 posto plaćanja putem platformi 'e-banking'. Međutim , kako bi se povećala efikasnost ovih usluga , banke se podstiču da nastave angažovanje u finansijskom obrazovanju javnosti , što će ubrzati vreme potrebno za brži prodor ovih finansijskih usluga javnosti.

Slično bankarskom sektoru , povoljni trendovi su takođe okarakterisali ostale komponente finansijskog sistema Kosova . Sektor mikrofinansijskih institucija i nebankarskih finansijskih institucija sve više osnažuju svoju ulogu u finansiranju domaće ekonomije putem mikrokredita, koji su u 2017 godine dostigli vrednost od 144.2 miliona eura i zabeležio godišnji rast od 32.4 posto.

Penzijski sistem uspešno upravlja penzionom štednjom građana Kosova , istovremeno zadržavajući i povećavajući vrednost ovih ušteda. Povratak na ulaganja Kosovskog penzionog štednog fonda u 17 godine iznosio je 102.6 miliona eura.

Sektor osiguravajući organizacija, čija aktivnost je zasnovana uglavnom na pružanje proizvoda obaveznih osiguranja , svaki dan sve više i više se povećava aktivnost u oblasti dobrovoljnog , koje su veoma važne za smanjenje rizika i povećanje aktivnosti u privredi zemlje. Tokom 2018

godine, sektor osiguranja na Kosovo , zahvaljujući intenzivnom angažovanju CBK i osiguravajućih kompanija , je zabeležila veoma značajan napredak u pogledu performanse i finansijske održivosti ovog sektora, gde je po prvi put je uspela da postigne pozitivan rezultat neto od oko 6.9 miliona eura. Ima poseban značajan za budućnost ovog sektora kada ima u obzir da ovog sektora kontinuirano karakteriše finansijska lomljivost.

U zaključku bi želeo da se zahvalim na vašem dolasku i da istaknem da su interesi medija i spremnost da prate i emituju naše aktivnosti u vezi sa Međunarodnu nedelju novca , njih čine veoma važnim partnerom u promovisanju finansijske edukacije na Kosovu. Mi smo i dalje veoma posvećeni povećanju aktivnosti na ovoj oblasti, a istovremeno želeo bi da pozovem sve finansijske institucije koje deluju na Kosovu, kao i razna udruženja koja predstavljaju finansijske institucije da bi se posvetila veća pažnja finansijskoj edukaciji javnosti.